

mijmering

mystiek

Vorige week was ik in Nijmegen bij de Nacht van de Mystiek. Die wordt elk jaar georganiseerd door het Titus Brandsma Instituut, dat wetenschappelijk onderzoek doet naar christelijke mystiek en spiritualiteit. Klinkt geleerd, en dat is het ook. De avond verliep gemoedelijk, enkele deskundige dames en heren voerden het woord rond het thema Liefde en ook aan entertainment was gedacht.

Leg maar eens uit dat je geïnteresseerd bent in mystiek. De meeste mensen denken bij dat woord aan een vorm van hocus pocus, aan iets occults, aan glaasje schuiven in donkere ruimtes om contact te krijgen met overledenen. Dat is het dus niet. Maar wat is het dan wel? 'Mystiek betreft het hartstochtelijk streven naar een persoonlijke vereniging van de ziel met God', aldus de encyclopedie. Daar wordt het ook niet een twee drie duidelijker van, want wat is de ziel, wie of wat is God, en hoe kun je je hartstochtelijk verenigen met iets dat niet helemaal of helemaal niet te bevatten is? Zelfs de grote mystici als Meester Eckhardt en Jan van het Kruis verontschuldigten zich talloze malen voor het feit dat ze niet konden benoemen wat ze bedoelden, of schreven allegorische gedichten waar wetenschappers hun tanden al eeuwen op stuk bijten. We blijven steken in woorden, gooien er nog maar een paar emmers begrippen overheen, om dan toch tot de slotsom te komen dat het verschijnsel mystiek niet valt uit te leggen.

Ik hoor ook mezelf stuntelen als ik een poging doe, meestal neem ik niet eens meer de moeite. Maar toch, soms wringt het, omdat ik echt denk dat ieder mens een mystieke drijfveer heeft en omdat mystiek zo gemakkelijk wordt gemarginaliseerd.

Ieder mens streeft naar verbondenheid, hoe onwaarschijnlijk dat soms ook lijkt. Ieder mens wil gekend en geliefd worden, hoeveel moeite hij of zij soms ook doet om dat niet te laten gebeuren. De behoefte samen te vallen met wie je ten diepste bent en met wat jou leven geeft, hartstochtelijk en onontkoombaar daarnaar verlangen: dat, in alle kleuren van de regenboog, is mystiek.

Marjolijn Sengers, 27 januari 2019